

Verantwoording aanpassingen richtlijn Samen beslissen over passende hulp (2020)

Proces

De WAR-J (Werkgroep Aanpassingen Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming) heeft op basis van verzamelde feedback van gebruikers van de richtlijn Samen beslissen over passende hulp en een checklist actualisatie, op 18 februari 2019 een afweging gemaakt van de onderwerpen voor dynamische herziening.

De herziening richt zich primair op de inhoud van de richtlijn en niet op de onderbouwing. Op basis van de aanpassingen zijn ook de werkkaarten en de informatie voor ouders herzien.

Het programma Richtlijnen Jeugdhulp & Jeugdbescherming heeft het Nji in samenwerking met de Haagse Hogeschool de opdracht gegeven een dynamische herziening uit te voeren.

De herziening is in de periode september 2019 tot en met mei 2020 uitgevoerd door Cora Bartelink (projectleider; HHS) en Claudia Versteeg (projectmedewerker; Nji).

Raadpleging ervaringsdeskundigen

Er is samengewerkt met de flexibele schil van de WAR-J, bestaande uit:

Christine van Donselaar (Praktijkondersteuner Jeugd GGZ bij Huisartsenpraktijk Broekpolder/CJG Haarlem)

Eva Mattheijer (Ouder- en kind adviseur OKT Amsterdam)

Marieke Vellinga (Medewerker Samen Veilig Midden Nederland / SAVE)

Niekie Warnaar (Gedragsdeskundige, Gemeente West Betuwe)

De flexibele schil is drie keer bij elkaar geweest, heeft via e-mail input geleverd en heeft meegelezen met en feedback gegeven op de aanpassingen.

In de eerste bijeenkomst met de werkgroep bleek dat extra expertise nodig was om het vraagstuk van gedeelde besluitvorming bij veiligheidsvraagstukken en/of hulp in het gedwongen kader goed uit te werken. Gekoppeld aan de Werkconferentie Preventieve Jeugdbescherming (25 november 2019) is hierover inzicht verzameld. Daarvoor is een wereldcafé benadering gebruikt. In vier rondes met subgroepen van 8-10 personen is gericht praktijkervaring verzameld. Daarnaast zijn enkele individuele open interviews gehouden met professionals uit de praktijk.

Literatuuronderzoek

Er is een literatuurstudie gedaan om de meest recente wetenschappelijke inzichten op te halen. Daar zijn Pubmed en Psychinfo geraadpleegd met de volgende zoektermen.

AND	
OR	OR
Client participation	Parents
Participation	Child/children
Cooperation	Youth
Collaboration	Limit: 0-18 jaar
Shared decision-making	

Voor de toevoeging van de nieuwe uitgangsvraag is eveneens een literatuurstudie gedaan. Daarvoor zijn bovenstaande zoektermen in combinatie met “child protection”, “child protective services”, “involuntary care” gebruikt. Daarnaast is met vergelijkbare Nederlandse termen gezocht via Google Scholar. De uitkomsten van een zeer recente, nog niet gepubliceerde studie, die is uitgevoerd door het Nederlands Jeugdinstituut, is ook benut als kennisbron voor de vraag over gedeelde besluitvorming bij veiligheidsproblemen en/of gedwongen hulp.

Raadpleging ervaringsdeskundigen

In een bijeenkomst met de cliëntentafel zijn de stukken over gedeelde besluitvorming in het gedwongen kader en over teambesluitvorming voorgelegd. Algemene teneur was dat de ervaringsdeskundigen tevreden waren over de inhoud van de stukken. Op details hebben zij nog waardevolle aanscherpingen en aanvullingen gegeven. De auteurs hebben hun opmerkingen verwerkt in de teksten.

Het concept is op 29 juni 2020 in de WAR-J besproken, waarna op basis van de feedback een aantal wijzigingen zijn doorgevoerd.

In grote lijnen zijn de volgende aanpassingen gedaan:

Onderdeel	Hoe aangepast?
Hoofdstuk 1 (Beslisproces)	Toegevoegd zijn: paragraaf 1.7-1.9 over respectievelijk: <ul style="list-style-type: none"> - gedeelde besluitvorming in gedwongen kader; - gedeelde besluitvorming in situaties met meervoudige en complexe problemen; - advisering door het team van de uitvoerend werker, als middel om de invloed van persoonlijke voorkeuren en eigenschappen van jeugdprofessionals te minimaliseren. <p>In paragraaf 1.3 is de literatuur over gedeelde besluitvorming aangevuld.</p>
Hoofdstukken 2-4	In samenhang met paragraaf 1.7 en 1.8 is in de overige hoofdstukken relevante informatie aangevuld over gedeelde besluitvorming in het gedwongen kader en in situaties met meervoudige en complexe problemen. Aanbevelingen over gedwongen kader en situaties met meervoudige en complexe problemen zijn toegevoegd.
Hoofdstuk 5 (Omgaan met diversiteit)	Instrumenten zijn verwijderd.
Update van instrumenten	In hoofdstuk 2 zijn de instrumenten die kunnen worden ingezet in de onderzoeksfase geactualiseerd.
Aandacht voor de samenhang met andere richtlijnen	Nieuwe richtlijnen zijn toegevoegd dan wel geactualiseerd en de verhouding tot deze richtlijn is verhelderd.

Update terminologie a.g.v. transformatie	Er heeft een check plaats gevonden op basis van nieuwe terminologie als gevolg van de transitie en transformatie en deze is waar nodig aangepast.
Aandacht voor brede jeugdhulp	Met name is in de richtlijn aandacht besteed aan de toepassing voor het werken in wijkteams.

Toegevoegde literatuur in de richtlijn

Bartelink, C. (2018). Dilemmas in child protection: Methods and decision-maker factors influencing decision-making in child maltreatment cases. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Bartelink, C., Addink, A., Udo, N. & Van Yperen, T. (2019). *Betrouwbaar en valide beslissen over uithuisplaatsing*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Bartelink, C., Knorth, E. J., López López, M., Koopmans, C., Ten Berge, I. J., Witteman, C. L. M., & Van Yperen, T. A. (2018). Reasons for placement decisions in a case of suspected child abuse: The role of reasoning, work experience and attitudes in decision-making. *Child Abuse and Neglect*, 83, 129-141. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.06.013>

Baumann, D. J., Dalgleish, L., Fluke, J., & Kern, H. (2011). *The Decision-Making Ecology*. Washington, DC: American Humane Association.

Benbenishty, R., Osmo, R., & Gold, N. (2003). Rationales provided for risk assessments and for recommended interventions in child protection: A comparison between Canadian and Israeli professionals. *British Journal of Social Work*, 33, 137-155. doi:10.1093/bjsw/33.2.137

Benbenishty, R., Davidson-Arad, B., López, M., Devaney, J. Spratt, T., Koopmans, C., Knorth, E. J., Witteman, C. L. M., Del Valle, J. F., & Hayes, D. (2015). Decision making in child protection: An international comparative study on maltreatment substantiation, risk assessment and interventions recommendations, and the role of professionals' child welfare attitudes. *Child Abuse and Neglect*, 49, 63-75. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.03.015>

Cook, L.L. (2017). Making sense of the initial home visit: The role of intuition in child and family social workers' assessments of risk. *Journal of Social Work Practice*, 31, 431-444. <https://doi.org/10.1080/02650533.2017.1394826>

D'Amour, D., Ferrada-Videla, M., San Martin Rodriguez, L., & Beaulieu, M.D. (2005). The conceptual basis for interprofessional collaboration: Core concepts and theoretical frameworks. *Journal of Interprofessional Care*, 19 (Supplement 1), 116-131.

Douma, J. (2018). *Jeugdigen en (jong)volwassenen met een licht verstandelijke beperking: Kenmerken en de gevolgen voor diagnostisch onderzoek en (gedrags)interventies*. Utrecht: Landelijk Kenniscentrum LVB/Vereniging Orthopedagogische Behandelcentra.

Goor, R. van & Naber, P. (2017). *Handreiking casuïstiekbespreking in ouder- en kindteams*. Amsterdam: Kenniswerkplaats Transformatie Jeugd Amsterdam.

Greef, M. de, Pijnenburg, H.M., Van Hattum, M.J.C., McLeod, B.D., & Scholte, R.H.J. (2017). Parent-professional alliance and outcomes of child, parent, and family treatment: A systematic review. *Journal of Child and Family Studies*, 26, 961-976.

Haar-Bolwijn, F. van der (2018). Samen weten we meer dan alleen!? Kwalitatief explorerend onderzoek naar teambesluitvorming over uithuisplaatsing van professionals werkzaam in de jeugdhulp en jeugdbescherming. Utrecht: Universiteit Utrecht (masterthesis).

Hal, L. van, Gilsing, R. en Van der Hoff, M. (2019). We moeten eens om tafel: samen aan het werk met gezinnen met meervoudige problemen. *JGZ Tijdschrift voor Jeugdgezondheidszorg*.

Ingram, R. (2013). Emotions, social work practice and supervision: an uneasy alliance? *Journal of Social Work Practice*, 27, 5-19, <https://doi.org/10.1080/02650533.2012.745842>

Keddell, E. (2017). Comparing Risk-Averse and Risk-Friendly Practitioners in Child Welfare Decision-Making: A Mixed Methods Study. *Journal of Social Work Practice*, 31, 411-429. <https://doi.org/10.1080/02650533.2017.1394822>

Knorth, E. J. (1994). Het conflictmodel van besluitvorming: Procesbewaking bij interventiebeslissingen van hulpverleners [The conflict model of decision-making: Process control with intervention decisions of professionals]. In E. J. Knorth & M. Smit (Eds.), *Residentiële jeugdhulpverlening, mogelijkheden voor planmatig werken* (pp. 55-67). Leuven/Apeldoorn: Garant (tweede druk).

Lunenburg, F. C. (2011). Decision making in organizations. *International Journal of Management, Business, and Administration*, 15, 1-9.

Mosteiro, A., Beloki, U., Sobremonte, E., & Rodríguez, A. (2018). Dimensions for argument and variability in child protection decision-making. *Journal of Social Work Practice*, 32, 169-187. <https://doi.org/10.1080/02650533.2018.1439459>

Nouwen, E., Decuyper, S., & Put, J. (2012). Team decision making in child welfare. *Children and Youth Services Review*, 34(10), 2101-2116. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.07.006>

Pijnenburg, H.M. (1996). Psychodiagnostic decision-making within clinical conferences. Exploring a domain. Nijmegen, the Netherlands: NICI (PhD thesis).

Rijsdijk, L.E., Hofhuis, J., Ten Den, L.M., & De Vries, S. (2015). Interprofessioneel samenwerken in sociale wijkteams: succesfactoren en implicaties voor onderwijs. Zwolle: Hogeschool Windesheim. Gedownload op 24 januari 2020 van https://hbo-kennisbank.nl/details/sharekit_windesheim:oai:surfsharekit.nl:befcb3e2-dc49-4f5a-a9b1-de614c132147

Smithgall, C., Jarpe-Ratner, E., Gnedko-Berry, N., & Mason, S. (2015). Developing and testing a framework for evaluating the quality of comprehensive family assessment in child welfare. *Child Abuse & Neglect*, 44, 194-206. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2014.12.001>

Spratt, T., Devaney, J., & Hayes, D. (2015). In and out of home care decisions: The influence of confirmation bias in developing decision supportive reasoning. *Child Abuse and Neglect*, 49, 76-85. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.01.015>

Visser, C en Schlundt Bodien, G. (zonder datum). Oplittingsgericht helpen, sturen, trainen en instrueren. *Het 4SFC-model: vier oplossingsgerichte competenties*.

Vries, M. de, Holland, R. W., & Witteman, C. L. M. (2008). Fitting decisions: Mood and intuitive versus deliberative decision strategies. *Cognition and Emotion*, 22, 931-943.
<http://dx.doi.org/10.1080/02699930701552580>

Welters – van de Poll, M.J., Roest, J.J., van der Stouwe, T., Van den Akker, A.L., Stams, G.J.J.M., Escudero, V., Overbeek, G.J., & De Swart, J.J.W. (2017). Alliance and treatment-outcome in family-involved treatment for youth problems: A three-level meta-analysis. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 21(2), 146-170.

Zee, J. van & Doorenbos, N. (2020). Acht aanbevelingen voor Veilig Thuis door jongeren. Driebergen: Augeo Foundation.